

INFORMĀCIJA

iedzīvotājiem par rīcību maģistrālā gāzesvada avārijas gadījumā un veicamajiem aizsardzības pasākumiem

1. Modernizācijas pasākumi

Ekspluatācijas iecirknis „Gāzes transports” ir akciju sabiedrības „Latvijas Gāze” struktūrvienība, kas nodrošina dabasgāzes transportēšanu pa maģistrāliem cauruļvadiem ar darba spiedienu virs 1,6 MPa, kā arī dabasgāzes pārvades sistēmas operatora funkcijas, tās tehnisko ekspluatāciju un attīstību.

Ekspluatācijas iecirkņa „Gāzes transports” bilancē ir 1244,2 km maģistrālo gāzesvadu ar atzariem un 47 gāzes regulēšanas stacijas ar uzskaites mezgliem un gāzes odorācijas iekārtām.

A/s „Latvijas Gāze” veic maģistrālo gāzesvadu sistēmas modernizācijas pasākumus, lai maksimāli ātri identificētu un samazinātu iespējamos avāriju riskus:

- maģistrālā gāzesvada cauruļu iekšējo diagnostiku, virzot caur to speciālu virzuli, lai novērtētu cauruļu tehnisko stāvokli;
- maģistrālā gāzesvada cauruļu elektromērījumus, lai atklātu iespējamās izolācijas bojājumus vai atsevišķo posmu neatbilstību normatīvo aktu prasībām;
- gāzes regulēšanas staciju modernizāciju, ko plānots pabeigt 2010. gadā;
- Dispečeru dienestā ir izveidota vizualizācijas sistēma un ieviesta SCADA sistēma, kuras nodrošina maģistrālā gāzesvada stāvokļa uzraudzību (televadība, telekontrolle u.c).

2. Dabasgāzes bīstamība

Dabasgāze (pamatā - metāns 97%) pa maģistrālajiem cauruļvadiem tiek transportēta saspīstā veidā, tā ir bezkrāsaina, bez smaržas, īpaši viegli uzliesmojoša, bet pievienojot odorantu, ir sajūtama sapuvušu sīpolu smarža. Dabasgāzei izplatoties lēni, normālā spiedienā un temperatūrā nav sagaidāma kaitīga iedarbība.

Dabasgāzes toksiska iedarbība iespējama caur elpošanas orgāniem pie augstas gāzes koncentrācijas, jo, ja cilvēki atrodas slēgtās telpā, pazemes būvēs un savlaicīgi nav konstatēta gāzes specifiskā smarža, samazināsies ieelpojamā skābekļa daudzums un gāzei būs smacējoša iedarbība. Šajā gadījumā cilvēkiem var izpausties šādi simptomi: galvassāpes, vājums, līdzsvara traucējumi un vemšana. Ja skābekļa gaisā ir ļoti maz, iespējama bezsamaņa un nāve.

Gadījumā, ja acis vai uz ādas nokļuvusi koncentrēta gāzes strūkļa, kas var izraisīt apsaldējumus, nekavējoties nepieciešams skalot acis ar tīru ūdeni vairākas minūtes vai ādu - ar lielu daudzumu tīra ūdens un meklēt medicīnisko palīdzību.

3. Iespējamās avārijas maģistrālajā gāzesvada, tā atzarā vai gāzes regulēšanas stacijā

Iespējams gāzesvada plīsums, kam seko gāzes noplūde vidē. Gāzes regulēšanas stacijā var rasties tāds bojājums, ko stacijas apkalpojošais personāls bez papildus spēkiem operatīvi nevar novērst.

Avārijas scenārijs ar vissmagākajām sekām var rasties, ja izveidojas sprādzienbīstama tvaiku koncentrācijas zona. Šajā gadījumā pat jebkurš neliels enerģijas avots šajā zonā var izraisīt sprādzienu.

Iespējams arī gāzesvada plīsums ar tūlītēji sekojošu sprādzienu, kā rezultātā gāze izplūdis no visa vada šķērsgriezuma ar pilnu darba spiedienu aptuveni 5 minūtes pēc sprādziena. Vēlāk spiediens sāks kristies un uz noslēgierīču aizvēršanas brīdi (apmēram 10 minūtes) nepārsniegs 5-8 Bar. Atslēdzot bojāto posmu, no cauruļvada izplūdis tajā atlikušais dabasgāzes daudzums.

4. Iedzīvotāju rīcība avārijas gadījuma un veicamie aizsardzības pasākumi

Dzirdot sprādzienu un gāzes noplūdei ar lielu spiedienu raksturīgo šņācošo skaņu un / vai sajūtot gāzes specifisko smaržu, kas liecina par augstu gāzes koncentrāciju, nepieciešams nekavējoties veikt šādus pasākumus:

1. Pārtraukt jebkuru saimniecisko un citu darbību, kuras rezultātā var rasties dzirksteles, nelietot atklātu uguni, atvienot no tīkla visas elektroierīces, izslēgt automobiļu un mehānismu darbojošos dzinējus.
2. Meklēt patvērumu tuvākajā ēkā. Ja tas nav iespējams, steidzīgi doties prom no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš pūstu no sāniem).

Piezīme: Gāzesvada sprādziena gadījumā ar sekojošu gāzes degšanu apmēram 600 m zonā būs liels siltumstarojums un šajā gadījumā steidzīgi dodieties prom no šīs zonas vai netuvojieties tai.

3. Ziņot par gāzes noplūdi Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālruņiem „112” vai „01”, nosaucot atrašanās vietu (adresi), gāzes noplūdes iespējamo vietu, savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru. Ja iespējams, pārliecinieties, vai kaimiņi zina par avāriju un prot atbilstoši rīkoties.
4. Uzturoties telpās (vēlams apakšējos stāvos) veikt aizsardzības pasākumus, lai nepieļautu gāzes ieplūšanu telpā:
 - aiztaisīt durvis, logus, ventilācijas lūkas, dūmvadus;
 - noblīvēt spraugas logos, durvīs, ventilācijas lūkās ar ūdenī samērcētu audumu vai citu materiālu.
5. Nelietot elektroslēdžus un aizsardzībai no gāzes kaitīgās iedarbības lietot marles-vates apsējus, vairākkārt salocītus dvieļus, audumus vai citus gaisa caurlaidīgus materiālus, samērcējot tos ūdenī (ja ir apgrūtināta elpošana un nav pieejami minētie elpošanas ceļu aizsardzības materiāli - centieties aizmācīt elpu un veikt īsas seklas ieelpas).
6. Ieklausīties ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, policijas un a/s „Latvijas Gāze” personāla sniegtajos paziņojumos pa skaļruņiem un izpildīt tos (lai brīdinātu iedzīvotājus par avāriju vai tās draudiem, tiks iedarbinātas trauksmes sirēnas).
7. Sagatavoties iespējamai īslaicīgai pārvietošanai drošā attālumā no bīstamās zonas vai, īpašos gadījumos - evakuācijai, līdz ņemot personu apliecinošus dokumentus, zāles, pirmās nepieciešamības preces, naudu u.c.
8. Nepieciešamības gadījumā evakuāciju, pagaidu izmitināšanu, aprūpi un īpašumu apsardzi veiks atbildīgās institūcijas (attiecīgā pašvaldība, Valsts un pašvaldības policija, Nacionālie bruņotie spēki, Labklājības ministrijas iestādes) saskaņā ar teritoriālajiem civilās aizsardzības plāniem.
9. Veselības stāvokļa pasliktināšanās gadījumā (galvassāpes, vājums, līdzsvara traucējumi un vemšana) vērsties tuvākajā medicīnas iestādē vai izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību pa tālruņiem „112” vai „03”.
10. Atstāt telpas tikai pēc atbildīgo valsts institūciju paziņojuma saņemšanas.

Ekspluatācijas iecirknis "Gāzes transports"